

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 59 0 Ps 027047 20 Rev 3
Banjaluka, 13.06.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Senad Tica kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Gorjana Popadić kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, Fabrika g. B. a.d. Z. u stečaju, Z., zastupanog po punomoćniku, A.P., advokatu iz B., protiv tuženog E. d.o.o. Z. u stečaju, Z., zastupanog po punomoćniku, I.O., advokatu iz B., radi utvrđenja osnovanosti novčanog potraživanja, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 027047 20 Pž 3 od 23.06.2020. godine, na sjednici održanoj dana 13.06.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, presuda Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 027047 20 Pž 3 od 23.06.2020. godine preinačava i sudi:

Žalba tužioca se odbija i presuda Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 027047 18 Ps 2 od 28.11.2019. godine potvrđuje u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužioca da se utvrdi da je osnovano i novčano potraživanje u ukupnom iznosu od 8.450.125,27 KM od čega, glavni dug u iznosu od 5.092.839,40 KM i obračunata zakonska zatezna kamata u iznosu od 3.357.285,87 KM, sve s naslova duga iz ugovora o preuzimanju duga.

U preostalom dijelu, revizija se odbija.

Obavezuje se tužilac da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 12.104,50 KM.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova odgovora na reviziju.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 027047 18 Ps 2 od 28.11.2019. godine djelimično je usvojen zahtjev tužioca i utvrđeno da je osnovano novčano potraživanje tužioca kao povjerioca opšteg isplatnog reda u stečajnom postupku nad tuženim u iznosu od 6.936.145,15 KM po osnovu prometa roba i usluga, od čega, glavnica duga iznosi 4.180.372,57 KM, a obračunata kamata 2.755.772,58 KM, slijedom čega je obavezan stečajni upravnik tuženog da ovo potraživanje tužioca prizna u cjelosti i ispravi tabelu priznatih potraživanja, tako što će ga razvrstati u opšti isplatni red.

U preostalom dijelu, a kojim je tužilac zahtijevao da se utvrdi da je osnovano i novčano potraživanje u ukupnom iznosu od 8.450.125,27 KM, od čega, glavni dug u iznosu od 5.092.839,40 KM, a obračunata zakonska zatezna kamata u iznosu od 3.357.285,87 KM, sve s naslova duga iz ugovora o preuzimanju duga, zahtjev tužioca je odbijen.

Istom presudom tuženi je obavezan da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 19.710,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 027047 20 Pž 3 od 23.06.2020. godine, žalba tužioca je usvojena, te prvostepena presuda preinačena u odbijajućem dijelu, tako što je utvrđeno da je osnovano novčano potraživanje u ukupnom iznosu od 8.450.125,27 KM, od čega glavni dug u iznosu od 5.092.839,40 KM, a obračunata zakonska zatezna kamata u iznosu od 3.357.285,87 KM, sve s naslova duga iz ugovora o preuzimanju duga, slijedom čega je obavezan stečajni upravnik tuženog da to potraživanje tužioca prizna u cjelosti i ispravi tabelu priznatih potraživanja, tako što će ga razvrstati u opšti isplatni red. Istom presudom žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u dosuđujućem dijelu.

Odluka o troškovima postupka je preinačena tako, što je tuženi obavezan da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 68.187,50 KM, umjesto 19.710,00 KM.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom, da se pobijana presuda preinači i zahtjev tužioca odbije, ili pak ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac je predložio da se revizija odbije.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca kojim traži: da se utvrdi da je osnovano njegovo novčano potraživanje prema tuženom u ukupnom iznosu od 15.386.270,42 KM, od čega, na ime ugovora o prometu roba i usluga 6.936.145,15 KM (glavni dug 4.180.372,57 KM, a obračunata kamata 2.755.772,58 KM), a na ime ugovora o preuzimanju duga 8.450.125,27 KM (od čega, glavni dug 5.092.839,40 KM, a obračunata zakonska zatezna kamata 3.357.285,87 KM); da se slijedom toga stečajni upravnik tuženog obaveže da ovo potraživanje prizna u cjelosti i ispravi tabelu priznatih potraživanja, tako što će ga razvrstati u opšti isplatni red.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je 18.03.2014. godine tužilac podnio tužbu protiv tuženog da mu isplati 9.273.211,97 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 08.04.2013. godine, a po osnovu ugovora o prometu robe i usluga i ugovora o preuzimanju duga; da među parničnim strankama nije sporno, da je nad tužiocem otvoren stečajni postupak prije podnošenja predmetne tužbe, tačnije 08.04.2013. godine; da je u toku trajanja predmetne parnice, tačnije 18.10.2016. godine nad tuženim otvoren stečajni postupak; da je na ispitnom ročištu održanom 07.12.2016. godine tužilac prijavio svoje potraživanje u odnosu na tuženog u ukupnom iznosu od 15.926,732,06 KM, od čega, po osnovu ugovora o preuzimanju duga i ugovora o prometu roba i usluga ukupan iznos od 9.273.211,97 KM i na ime kamate za period od 08.04.2013. godine do 18.10.2016. godine 6.653.520,09 KM; da je stečajni upravnik osporio prijavljeno potraživanje tužioca i uputio ga na parnicu, odnosno da nastavi predmetnu parnicu, što je tužilac blagovremeno i učinio, te je shodno potrebama predmetne parnice uredio zahtjev iz tužbe; da iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke, P.D. proizilazi, da su parnične stranke do 08.04.2013. godine bile u poslovnom odnosu prometa roba i usluga tako da je dug tuženog prema tužiocu, a shodno usaglašenim analitičkim karticama, 4.180.372,57 KM, a kamata na ovo potraživanje za period od 08.04.2013. godine (kada je nad tužiocem otvoren stečaj) do 18.10.2016. godine (kada je nad tuženim otvoren stečaj) 2.755.772, 58 KM; da iz nalaza i mišljenja navedenog vještaka takođe proizilazi, da je tužilac po osnovu ugovora o

preuzimanju duga broj ... od 10.01.2013. godine preuzeo dug tuženog prema M. d.o.o. Z. u iznosu od 5.092.839,40 KM (po računima pobliže navedenim u članu 1. tog ugovora), da se M. d.o.o. Z. saglasila sa ugovorom o preuzimanju duga, te da tužilac kao preuzimalac duga nije izmirio dug prema povjeriocu M. d.o.o. Z., kao i da je kamata na iznos preuzetog duga za period od 08.04.2013. godine do 18.10.2016. godine 3.357.285,87 KM.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je potraživanje tužioca djelimično osnovano, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Naime, iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da je osnovano potraživanje tužioca u odnosu na tuženog po osnovu prometa roba i usluga u ukupnom iznosu od 6.936.145,15 KM, od čega, na ime glavnice 4.180.372,57 KM i obračunate kamate 2.755.772,58 KM, slijedom čega je u ovom dijelu usvojen zahtjev iz tužbe i obavezan stečajni upravnik tuženog da ovo potraživanje tužioca prizna u cjelosti i ispravi tabelu priznatih potraživanja, tako što će ga razvrstati u opšti isplatni red.

Pri tome, prvostepeni sud nalazi, da je tužilac u svemu dokazao osnovanost ovog potraživanja, jer da iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke jasno proizilazi, da se dug tuženog prema tužiocu, u ukupnom iznosu od 4.180.372,57 KM na ime isporuke robe i usluga, zasniva na fakturama, računima, potvrdama o isporuci robe i ostaloj relevantnoj finansijskoj dokumentaciji koju je prihvatio tuženi shodno analitičkim karticama.

Kako je ugovorom o preuzimanju duga tužilac preuzeo dug tuženog koji je ovaj imao prema M. d.o.o. Z., te umjesto tuženog stupio na mjesto dužnika prema M. d.o.o. Z. kao povjeriocu, shodno odredbama člana 446. i 448. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud je zaključio, da je neosnovano potraživanje tužioca u odnosu na tuženog do iznosa preuzetog duga 5.092.839,40 KM zajedno sa kamatom u ukupnom iznosu od 3.357.285,87 KM, tim prije, što tužilac nije isplatio dugovanje M. d.o.o. Z.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda, ali ne i zaključak tog suda u cjelosti, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizilazi, da isti prihvata u svemu činjenično utvrđenje i zaključak prvostepenog suda u dijelu kojim je usvojio zahtjev iz tužbe, ali ne i zaključak prvostepenog suda u dijelu kojim je odbijen zahtjev iz tužbe, po osnovu ugovora o preuzimanju duga u ukupnom iznosu od 8.450.125,27 KM (od čega glavni dug 5.092.839,40 KM i zakonska zatezna kamata 3.357.285,87 KM).

Drugostepena odluka nije pravilna u dijelu kojim je preinačena prvostepena presuda, a u preostalom dijelu je pravilna.

Prihvatajući u svemu razloge nižestepenih odluka iz kojih jasno proizilazi, da je tužilac dokazao osnovanost svog potraživanja, po osnovu prometa roba i usluga u ukupnom iznosu od 6.936.145,15 KM, od čega, na ime glavnog duga 4.180.372,57 KM i obračunate kamate 2.755.772,58 KM, ovaj sud nalazi, da se revizionim prigovorima ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluka nižestepenih sudova kojima je u ovom dijelu usvojen zahtjev iz tužbe.

Naime, pobijajući odluke nižestepenih sudova, u dijelu kojim je usvojen zahtjev iz tužbe, po osnovu prometa roba i usluga u ukupnom iznosu od 6.936.145,15 KM, revizija ističe da priložene fakture, odnosno priloženi računi nisu potpisani, odnosno da nikad nisu dostavljeni tuženom kao ni potvrde o isporuci robe.

Kako iz nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke jasno proizilazi, da je u pogledu ovog potraživanja tužilac dostavio obimnu, relevantnu finansijsku dokumentaciju, te da je tuženi sve

račune i fakture, kao i potvrde o isporuci robe, kao pravilne i potpune verificovao u svojoj dokumentaciji, odnosno analitičkim karticama i prilikom ispostave ove dokumentacije nije prigovarao, to ovaj sud nalazi, da se revizionim prigovorima ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda kojom je odbijena žalba tuženog i potvrđena odluka prvostepenog suda u dosuđujućem dijelu.

Iz tih razloga je ovaj sud, primjenom člana 248. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), odbio reviziju tuženog i sudio kao u stavu 2. izreke ove presude.

Kada je u pitanju potraživanje tužioca, po osnovu ugovora o preuzimanju duga koje su parnične stranke zajedno sa M. d.o.o. Z. zaključile 10.01.2013. godine, u ukupnom iznosu od 8.450.125,27 KM, od čega, na ime glavnog duga 5.092.839,40 KM i obračunata zakonska zatezna kamata 3.357.285,87 KM, ovaj sud nalazi da je pravilan zaključak prvostepenog suda da potraživanje tužioca u ovom dijelu nije osnovano.

Ovo stoga, što među parničnim strankama nije sporno, da je između njih, kao i društva M. d.o.o. Z., zaključen ugovor o preuzimanju duga 10.01.2013. godine, kojim ugovorom se tužilac obavezao da će umjesto tuženog isplatiti društvu M. d.o.o. Z. dug u iznosu od 5.092.839,40 KM, sa troškovima i zakonskom zateznom kamatom koje budu pratili to potraživanje, čime je na mjesto tuženog stupio tužilac kao preuzimalac duga u smislu odredaba člana 446. stav 1., a u vezi sa članom 448. ZOO.

Drugim riječima, shodno onome što su parnične stranke ugovorile po osnovu ugovora o preuzimanju duga, te imajući u vidu činjenicu, da tužilac još uvijek nije platio društvu M. d.o.o. Z. dug koji je preuzeo po osnovu navedenog ugovora, ovaj sud nalazi da tužilac ne može s uspjehom isticati zahtjev u odnosu na tuženog, da mu ovaj, po osnovu ugovora o preuzimanju duga isplati 8.450.125,27 KM, od čega, na ime glavnog duga 5.092.839,40 KM i obračunate zakonske zatezne kamate 3.357.285,87 KM, čime se i zahtjev tužioca da je osnovano njegovo potraživanje u odnosu na tuženog po osnovu ugovora o preuzimanju duga, ukazuje neosnovanim.

Ovo tim prije, što se revizijom pravilno ukazuje, da odluka drugostepenog suda, kojom je u ovom dijelu preinačena odluka prvostepenog suda, za svoju odluku o preinačenju, ne daje nikakve razloge.

Stoga je, primjenom člana 250. stav 1. ZPP, valjalo preinačiti odluku drugostepenog suda u dijelu kojim je preinačena prvostepena presuda, te suditi kao u stavu 1. izreke ove odluke.

Shodno odredbama člana 386 u vezi sa članom 397 ZPP, valjalo je odlučiti o troškovima parničnog postupka.

Prema iskazanom troškovniku, tužilac zastupan po advokatu je tražio 56.962, 50 KM na ime troškova postupka.

Prihvatajući u svemu razloge nižestepenih sudova, ovaj sud nalazi, da je na ime nužnih i neophodnih troškova, tužilac imao izdatak u vrijednosti 43.800,00 KM.

Kada se ovom iznosu dodaju troškovi tužioca na ime sastava žalbe i takse na žalbu u iznosu od 24.387,50 KM, ima se uzeti da je tužilac imao ukupno 68.187,50 KM troškova postupka, kao nužnih i neophodnih.

Shodno uspjehu tužioca u parnici od 45%, zahtjev tužioca na ime troškova postupka se čini osnovanim do iznosa od 30.684,40 KM.

Prema iskazanom troškovniku, na ime nužnih i neophodnih troškova postupka, (zastupanja na ročištu, pravnih lijekova i podnesaka, sve sa paušalom od 25%) tuženi zastupan po advokatu je tražio 28.125,00 KM, što sa zahtjevom, na ime sastava žalbe sa taksom od 23.750,00 KM, te

sastava revizije sa takse od 25.923,12 KM, čini zahtjev tuženog na ime troškova postupka u iznosu od 77.798,00 KM.

Kada se ima u vidu uspjeh tuženog u parnici od 55 %, nameće se zaključak da je njegov zahtjev za troškove postupka osnovan do iznosa od 42.788,90 KM.

Međusobnim prebijanjem troškova parničnih stranaka, valjalo je obavezati tužioca da tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 12.104,50 KM.

Ovaj sud je odbio zahtjev tužioca za naknadu troškova odgovora na reviziju, obzirom da se ne radi o troškovima koje ima u vidu odredba člana 387. ZPP.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić